

FAA Klumme til 5.10.

Kulturarven – stopklods eller aktiv?

Bevaringsforeningen har gennem de senere år sat sit præg på Langeland, ikke mindst Rudkøbing. Vi var med til at få SuperBrugsen på bedre tanker mht. et hul i husrækken i Østergade. Vi var med til at stoppe et nyt center med en Rema 1000 uden for bymidten. Og vi var med at få at stemningen for den pludselige plan om et 12-etagers højhus på havnen til at skifte til et klart nej. Nogen har syntes, at Bevaringsforeningen havde for megen indflydelse. Ja, i Langelandsrevyen var der endda et nummer med "Hvad sker der i Rudkøbing?", hvor pointen var, at intet kunne lade sig gøre. Men de tre "kampe" handlede jo bare om at holde politikerne fast på deres tidligere og fornuftige beslutninger: Lokalplanen for den indre by, centerplanen og lokalplanerne for havnen. Og intet er stoppet: Rema 1000 finder nu sin plads i Grønnegården (som Erik Jørgensen sagde: "Aldi eller aldrig"), og der kan stadig bygges et punkthus på havnen, i 4-5 etager.

Men først og fremmest er kulturarv og bevaringsværdier ikke en stopklods for udviklingen. Tværtimod. For et par år siden kortlagde man kulturarvens betydning for bosætning. Næst efter beliggenhed var det historiske miljø en hovedfaktor: Er der kønt og spændende eller grimt og kedeligt? Kulturarv kan også SKABE udvikling. Hvorfor er der så mange, der vil bo på Strynø? Der er noget tiltrækkende ved øer, men især er der et unikt bymiljø, som er sikret gennem en god lokalplan. Det er heller ikke i Rudkøbings indre by eller Tranekær slotsby, man ser tomme og usælgelige huse – det rammer mere de små forbyggede huse langs landevejene.

Kulturarven tiltrækker faktisk millioninvesteringer på Langeland. Erhvervsmanden Hans-Michael Jebsen, som har købt en andel af Tranekær Slot, har ladet det gamle godskontor restaurere efter alle kunstens regler, og Herskabsstalden (Restaurant Generalen) bliver også istandsat fra A til Z. I de kommende år følger flere bygninger ved Tranekær, og samtidig har Jebsen i al stilfærdighed fået istandsat flere udlænger ved Nedergaard, hvor der nu er indrettet værksteder for restaureringshåndværkere. Jebsen, som jeg kender fra Sønderjylland, elsker nemlig kulturarv og har reddet mange fine bygninger over hele landet (ikke mindst historiske kroer). Og han har set værdierne på Langeland. Det kan vi godt være stolte af.

Sydpå, på herregården Broløkke, har to ejere efter hinanden brugt millionbeløb på at gøre den historiske herregård til en unik attraktion. A.P. Møller gik ind i Ørstedspavillonen, og har siden to gange givet millionbeløb til Menighedshuset, det gamle rådhus på Rudkøbing Torv. Realdania er snart færdig med at skabe et kulturcentrum i museumsbygningerne i Østergade; det er også penge udefra. Og for nylig har et ægtepar fra udlandet købt Lindelse Mølle, der lå halvt i ruiner, og de har spændende ideer, der bliver støttet med pæne beløb af forskellige fonde. Og tænk på de ildsjæle, som har brugt deres liv på at redde fine stykker kulturarv: Bagenbjerg Mølle, Den gamle Borgmestergård i Nørregade osv. osv.. Eller de frivillige, der har knoklet og skaffet penge til Langeland for at redde Dampskibspakhuset på havnen, gamle træskibe, spilhuset og snart også fiskeskurene på fiskerihavnen. Nogle af indsatserne for kulturarv har skabt national opmærksomhed: Renover-prisen gik til Rudkøbing gamle skole, og Ramsherred er i finalen til årets brolæggerpris.

Kulturarven er med at sætte Langeland på landkortet. Det undrer mig derfor, at den ikke får mere opmærksomhed, når der tales politik. I planstrategierne er kulturarven kun med som en slags fodnote. Og i

den nyligt vedtagne turismestrategi måtte Bevaringsforeningen på banen for at få kulturarven godt med. Det lykkedes, og i praksis reklamerer Visit Langeland da også med kulturarven, bl.a. med de fine nye foldere om langelske byer. Ligesom kommunen har været med på at lave info-tavler både ved historiske steder og ved punkter på stierne i Rudkøbing. Jeg håber, at det snart er helt inde på lystavlen, at kulturarven og kulturmiljøerne er noget centralt for Langeland. Noget vi kan satse på. Og noget der huskes, når underlige ideer om storcentre og højhuse pludseligt popper op. Så kom roligt med i Bevaringsforeningen; vi arbejder med Langelands fortid, ja – men også med fremtiden.